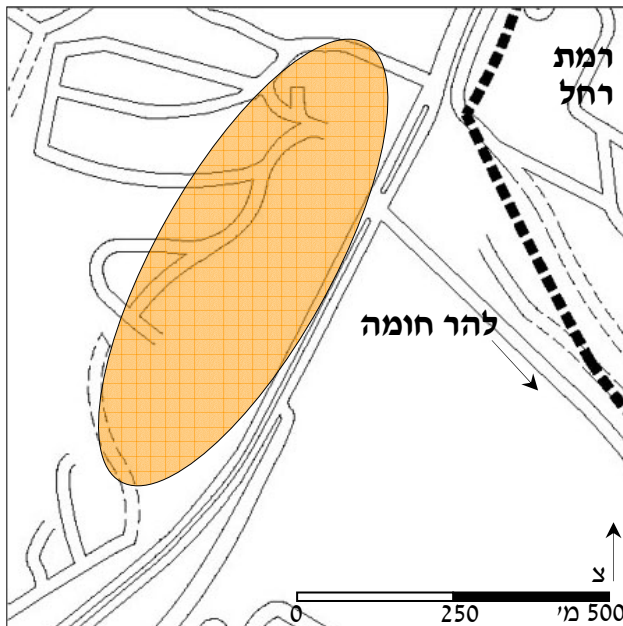

נ.צ.: 16950.12715-17005.12735
גוש: 30287/90
הכרזת האתר: י-4149 עמ' 116 10.10.93
IAA: 2780/0
רחוב: דרך חברון
תאור כללי: שריי מבנים, מערכת תת-קרקעית, קבר פיר, מערה
הקשר סביבתי: אתר בשולי המרקם האורבני.

שמות אחרים: חר' טבליה

יעוד המקום: גן ארכיאולוגי פתוח.
בעלות: מדינת ישראל
מפעיל המקום: אין
שימוש כיום: שטח לא מפותח.

גודל: גדול מאוד. למעלה מ-60 דונם.
חפירות: קוגן-זהבי א', 1991.
ניצפות: נמוכה מאוד.
תיצפות: בינונית/גבוהה.

תאור הממצאים:

- מערה (1.9*2.1 מ') חצובה בסלע, אליה מוליכות ארבע מדרגות. פתחה (המקורי) נמצא חסום בלוח אבן. מדרום למערה נחשף קבר החצוב כפיר מלבני.
- שרידי מבנה מלבני. למבנה שלוש דפנות סלע וקיר רביעי הבנוי אבני גוויל. במבנה זהו שלושה שלבי בנייה המיוחסים כולם לימי בית שני.
- מחצבה גדולה, ללא חומר מתאריך.
- מבנה עגול, שמתחתיו מסתעפת מערכת תת-קרקעית. אל המערכת התת-קרקעית הוביל גרם מדרגות חצוב. המערכת כללה שני תאים הקשורים במסדרון חצוב, מקורה בלוחות אבן. על רצפת אחד התאים נתגלה שלד אדם כבול בשרשרות ברזל וסביבו נמצאו שברי זכוכית, סכין ברזל, מסמרים, זוג עקבים, אבזם ומתלה מתכת.
- מערכת למקבץ אתרים זה (169720.127275) נחשף משטח מפולס התחום בקירות סלע ובקיר בנוי.
- שרידי גת חצובה, שרידי כבשן סיד.

מבנה קבר עגול מעל מערכת תת-קרקעית

תקופות: ברזל, ביזאנטית, ממלוכית.

רמת השתמרות: מס' 1, 2, 3, 5 : נמוכה.
מס' 4 : בינונית/טובה.
מס' 5 : טובה.

ממצא מיוחד: שלד אדם כבול בשרשרות.

פוטנציאל לחפירה עתידית: 1, 2, 3, 4, 5

מידע נוסף:

האתר נפגע כתוצאה מבניית ביצורים ירדניים (נראים בשטח).

יחס אתר-סביבה:

האתר ממוקם בלב שטח פתוח בצד דרך חברון, סמוך לאתר קרוונים. השטח שומר על אופיו הטבעי, הלא עירוני. האתרים "נבלעים" בשטח ביחס למתבונן מהדרך הראשית, מלבד מבנה הכבשן המהווה נקודת ציון בולטת.

נגישות: בינונית. ניתן להגיע ברכב עד סמוך לפסגת הגבעה. אין דרך מוסדרת לאתרים השונים.

שימור:

מצב השתמרות: גרוע. באתר לא נעשו עבודות שימור וניכרת בעיית יציבות בשרידי הקירות. היות והאתר מעט מבודד, לא ניכרת פגיעה מכוונת או הזנחה ניכרת.

טכנולוגיות: בניית גויל וגזית.

מסקנות:

שני השרידים ה"בולטים" באתר הם: המבנה העגול, מהבחינה האדריכלית/תרבותית, ומבנה הכבשן, בהיותו נקודת ציון בולטת. האתר כולו שומר על המראה המסורתי של הדרך העתיקה מירושלים לבית לחם.

1. כדאי ונכון לשלב את האתר על מרכיביו השונים במסגרת פיתוח כללי של האתרים סביב צומת "הר חומה": שרידי אמת המים, מנזר וכנסיית הקתסיסמה, מר אליאס, הר חומה, ועוד.

2. יש לבצע עבודות שימור בכל חלקי האתר וכן לדאוג לתחזוקה קבועה.

3. יש להסדיר מערכת תנועה מהכביש לאתר וכן מערכת שבילים בין חלקי האתר השונים. יש לדאוג לשילוב נופי בשטח במידה והשטח יפותח נופית.

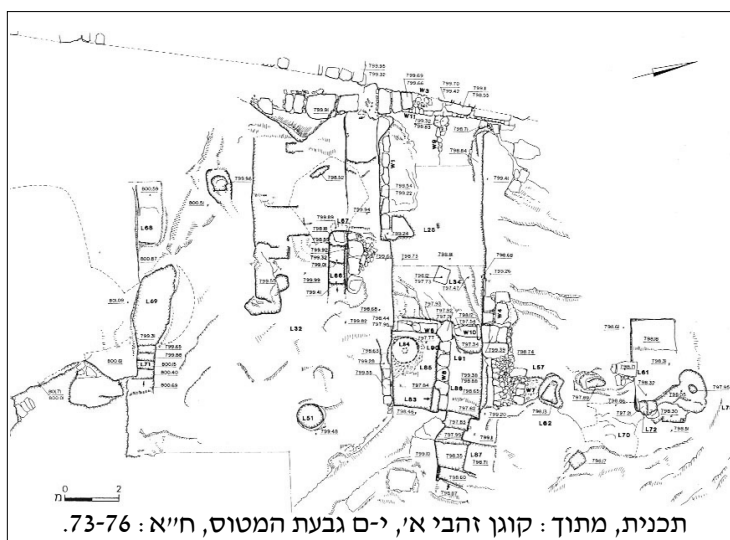
4. הצבת מערך שילוט/המחשה, הכולל הסבר על הממצאים השונים.

5. אין לאפשר בנייה הפוגעת במבט מהאתר אל כנסיית קתסיסמה (110).

היחס לאתרים נוספים בסביבה הקרובה: כחלק ממכלול אתרים סמוכים זה לזה, סביב צומת "הר חומה": קתסיסמה, רמת רחל, גבעת הארבעה, אמת המים התחתונה.

יתכונות תיירותיות: בינונית, כחלק מרצף אתרים סביב נוף מסורתי, לאורך דרך עתיקה.

	ערך ארכיאולוגי מיוחד
	ערך היסטורי
	ערך דתי-תרבותי
	ערך אדריכלי/טכני
	מייצג תקופה
	ערך נופי
	נדירות
	רמת השתמרות
	מקבץ
	פגיעות

ביבליוגרפיה:

סקר ירושלים [106] אתר 91, [105] אתר 93.
קוגן זהבי א', י-ם גבעת המטוס, ח"א: 73-76.
Kogan-Zehavi E. Atiqot 35: 135-142

ממלא הנתונים:

תאריך עדכון: קיץ 2002

שחר פוני - אדריכל
גדעון סולימני - ארכיאולוג

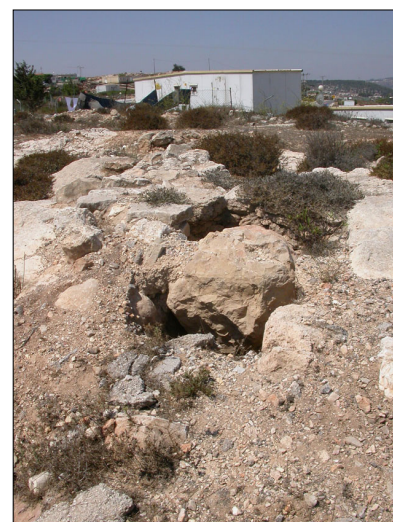
מראה כללי של המבנה העגול, מתוך :
Kogan-Zehavi E. Atiqot 35: 135-142

מתקן, ותעלת מים המוליכה לבור. מתוך : עתיקות 40

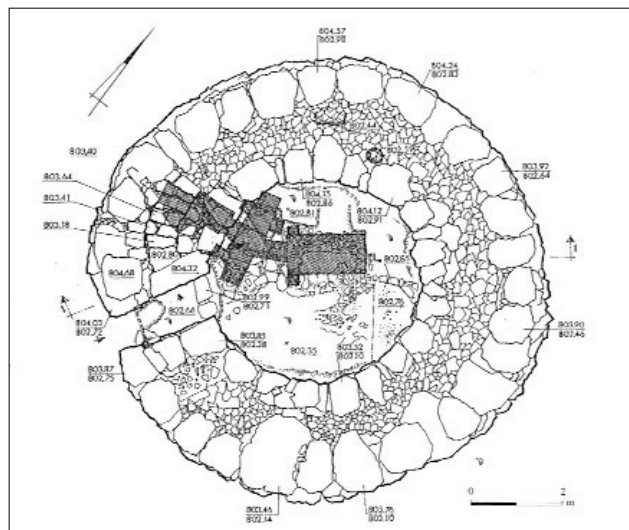
מראה כללי כלפי דרום מזרח.
בקדמת התמונה : כבשן הסיד ותעלות קשר ירדניות.

שרידי מבנה מלבני

מבנה כבשן הסיד

המבנה העגול – תכנית. מתוך :
Kogan-Zehavi E. Atiqot 35: 135-142